

Norra Ängby Tidning

Årgång 37

Nr 4 • December 2015

NORRA ÄNGBY TRÄDGÅRDSSTADSFÖRENING

**Magnus tog
VINNARBILDEN
TILL KALENDERN**

**Matavfallet
kastas i den
BRUNA TUNNAN**

**När det fanns
ETT BADHUS
I KYRKSJÖN**

**Vad döljs
i dungen vid
Egilsvägen?**

**Alla
Ängbys
äpplen**

inledaren

Anna-Karin Ekholm
Ordförande i Norra Ängby
Trädgårdsstadsförening

Vi vill bli remissinstans

Stadsbilden i Norra Ängby är sedan åttiotalet klasat som riksintresse. Vi i Trädgårdsstadsföreningen är vaksamma mot byggprojekt som kan hota Ängbykänslan. Det är stor efterfrågan på mark för att bygga nya bostäder i Stockholm. Ungdomar, studenter och många andra som står i bostadskö behöver någonstans att bo. Staden växer och bostadspriserna är skyhöga. Kravet på nya bostäder i Stockholm är berättigat, men i den överhettade bostadsmarknaden finns en uppenbar risk att ett snabbt och ogenomtänkt

Vi är vaksamma mot byggprojekt som kan hota Ängbykänslan

bostadsbyggande kan få långvariga icke önskvärda effekter som blir svåra att reparera i efterhand. Om till exempel våra grönområden bebyggs kommer livskvaliteten för de boende att kraftigt

försämrans. Därför diskuterar vi nu i styrelsen hur Trädgårdsstadsföreningen ska kunna bli remissinstans i kommande byggprojekt så att vi kan vara med och påverka utvecklingen.

När det gäller de s.k. snabba hus som föreslås i sydvästra hörnet av vår stadsdel var föreningens möjligheter begränsade till att samla de närboende för att åstadkomma en gemensam överklagan. Detta kan ha bidragit till att förslaget reviderats så att genomfarts trafik från lokala Bergslagsvägen till Råckstavägen inte längre är möjligt.

Jag var på informationsmöte om nybyggnation kring Islandstorgets t-bana där det ska byggas bostäder av stadskaraktär, en terrasserad park och ett torg. Fornminnet Skålgropsstenen i Södra Ängby (RAÅ157) kommer tyvärr att flyttas. Vi här i Norra Ängby kommer främst att märka av en ökning av biltrafik och parkeringsproblem främst på Cederströmsvägen och lokalgatan Bergslagsvägen. Stockholms stad uppmanar alla som har synpunkter på förslaget att lämna dem fram till 23 december. Information om projektet finns på www.bygg.stockholm.se/islandstorget.

NORRA ÄNGBY TIDNING

Tidningen ges ut av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Föreningen förmedlar information om sin verksamhet via **Norra Ängby Tidning** och på hemsidan www.norra-angby.se. Redaktionen förmedlar även annan information som kan vara av intresse för tidningens läsare, dvs hushållen i Ängby, totalt 1632. Tidningens upplaga är 1800 ex.

Tidningen kommer ut fyra gånger per år, i början av mars, juni, september och december och delas ut av våra tidningsdistributörer. Deadline för material för kommande nummer är alltid en månad före utgivningsdatum.

Tidningsredaktion

Rolf A Olsson, redaktör, layout, rolf@rao.se
Elisabet Engdahl-Linder, elisabet.engdahl.linder@gmail.com
Lotta Hirschberg, lotta.hirschberg@bredband.net

Ansvarig utgivare

Anna-Karin Ekholm, annakarineholm@hotmail.com

Tryck

Gävle Offset, www.gavleoffset.se, 026-66 25 00

Annonsförsäljning:

Johan Schaeffer, johan.schaeffer@yahoo.se,
0739 83 22 07.

Annon priser:

Format (bredd x höjd)	Fyrfärg	Svartvit
Helsida 182 x 262 mm	11 000 kr	–
Halvsida 182 x 126 mm	6 600 kr	–

1/3 sida

<i>Liggande</i> 182 x 84 mm	4 800 kr	3 400 kr
<i>Stående</i> 57 x 262 mm	4 800 kr	3 400 kr

1/3 höjd

<i>1 sp</i> 57 x 86 mm	2 000 kr	1 400 kr
<i>2 sp</i> 120 x 86 mm	3 600 kr	2 600 kr

Små liggande (ca 1/6 höjd)

<i>1 sp</i> 57 x 45 mm	1 100 kr	800 kr
<i>2 sp</i> 120 x 45 mm	2 000 kr	1 400 kr
<i>3 sp</i> 182 x 45 mm	2 800 kr	2 000 kr

Annonsmtrl: Tryckfärdig högupplöst PDF.

Erbjudande: Boka fyra färgannonser i följd och du får 25% rabatt på samtliga fyra införanden!

Prenumeration

Har du flyttat från Norra Ängby, men ändå vill njuta av ängbykänslan, kan du prenumerera på tidningen: Namn, adress och 100 kr på plusgironr 94 01 78-7 om du hämtar tidningen hos Galina. Porto 50 kr/år tillkommer om du vill ha den skickad till dig.

ISSN-nummer 2001-290X

SVENSKA MÄKLARHUSET BROMMA

Ger dig bäst betalt i Norra Ängby!

Erfarenhet och lokalkännande är kanske de två viktigaste förutsättningar för att din mäklare gör ett bra jobb vid försäljningen av din bostad. I Norra Ängby har vi sålt mängder av bostäder, så det är lite av hemmaplan för oss på Svenska Mäklarhuset Bromma. Just nu får vi dessutom in väldigt många förfrågningar från potentiella köpare.

Bli Visningsklar

Den som precis har köpt en ny bostad vill så klart sälja sin gamla så snabbt som möjligt. För vem vill sitta med dubbla boendekostnader? Med vår kostnadsfria tjänst Visningsklar ser vi till att allt är klart inför försäljningen, så att du kan fokusera på ditt nya hem. Och om du behöver hjälp med att hitta nästa boende kan vi givetvis hjälpa dig med det också.

Dolda-fel-försäkring på köpet

Om du säljer med oss under 2015 så bjuder vi på en "Dolda-fel-försäkring", värd 6000 kronor. Det är en extra trygghet, eftersom du som säljare är skyldig att ersätta köparen för dolda fel som upptäcks upp till 10 år efter försäljningen.

Ring, kom förbi eller maila oss så berättar vi mer!

Svenska Mäklarhuset Bromma

Gustavslundsvägen 167 • 08-26 05 60
bromma@smh.se

svenskamaklarhuset.se

Bäst på visningar

Tomten delade ut skumtomtar och undrade vad barnen önskade sig i julklapp.

Skumtomtar och varmkorv på julmarknaden i Björkan

Trädgårdsstadsföreningens julmarknad i Björklunds hage den första advent inleds i regn. Några av marknadsstånden flyttade inomhus, andra blev kvar ute. Men regnet upphörde och Norra Ängbybor, och även utsocknes besökare, strömmade till. Det fanns fina saker att köpa; snickrat, stickat och mycket annat. Tomten delade ut skumtomtar till barnen och Trädgårdsstadsföreningen sålde varmkorv. Vid 15-tiden var det högtidlig prisutdelning till dem som fått bilder med i Ängbykalendern (se bild på sidan 7). Det var tätt mellan marknaderna i Norra Ängby denna helg. På lördagen hade handlarna vid torget sin julmarknad.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening sålde varmkorv, glögg och annat till besökarna på julmarknaden.

Sofia och Lia snurrade runt i glad dans till Håkan Södersveds julsånger på dragspel.

GLASSBAR
vid köp av en stor glass
bjuder vi på en kaffe!

★★★★

125 kr i RABATT
på valfri vara!

Gäller tom 31/1 2016 vid köp över 500 kr
i butiken vid Ängby Torg. Går ej att kombineras
Medtag denna lapp. En rabatt/köptillfälle.

Din lokala livsstilsbutik
Julklappar, inredning, belysning, möbler,
smycken, kläder, Homestyling m.m.

Om Bonat
ÄNGBY TORGET * BROMMA BLOCKS
www.ombonat.com

30 år vid torget

I höst firar Galina 30 år vid Ängby torg. Butiken som öppnades av Tina Törnqvist och hennes mamma är nu det företag som funnits längst vid torget. Galina är inte namn på någon person utan ett infall av pappan när man 1985 diskuterade företagsnamn. Tina har drivit butiken själv de senaste 15 åren och sålt presenter och al-lehanda prylar till de flesta i Norra Ängby.

Till trädgårdsstadens försvar

Christian Reimers, som är ordförande i Västerleds Trädgårdsstadsförening, har i höst gett ut boken Bara Bromma som behandlar framför allt området mellan Alvik och Nockeby, men P. C. Jersilds Norra Ängby, Alf Henriksons Södra Ängby liksom Gunnar Hardings och Sigfrid Siwertz Ulvsunda har också fått sina välförtjänta avsnitt i boken (www.barabromma.se).

Annas andra bok är ute

I tidningens sommarnummer hade vi en artikel om Norra Ängbyprofilen Anna Iwarsson som bland annat berättade om sin första bok Omval och att hon just då skrev på en bok om ledarskapets betydelse för organisationskulturen. Nu är den ute. Den 3 november var det boksläpp för Annas bok Ram och Kram hos bokförlaget Idealistas (www.idealistas.se).

FJELKNERS
FASTIGHETSMÄKLARI

Din trygghet – Vårt ansvar

Välj en trygg och erfaren mäklarbyrå

Vi kan Bromma och har mycket stor erfarenhet av försäljningar av boenden i Norra Ängby. Vårt sätt att arbeta ger dig högsta möjliga slutpris. Fri värdering ingår alltid.

Din lokala mäklare på Ängby Torg

Du är varmt välkommen in för att träffa Karin och Carl på vårt kontor på Ängby Torg. Det går också bra att kontakta oss via telefon eller mail.

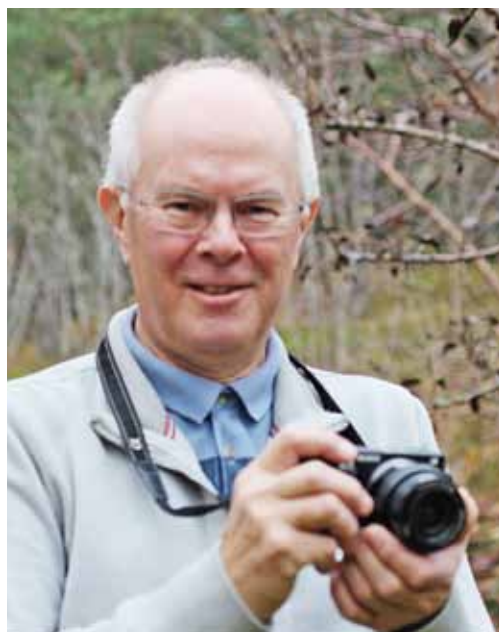
Carl Schumacher
Fastighetsmäklare

Karin Kellander
Fastighetsmäklare

Ängby Torg 6 & Alviksvägen 103, Bromma • www.fjelknors.se • 08-26 86 00

Magnus Holmer tog vinnarbilden till Ängbykalendern 2016. Juryns motivering är: "Kattbilden var en vinnare vid första anblicken, det sa bara klick! Underbart välkomponerad i en sparsmakad gråskala. Härlig Ängbykänsla! En bild med minst nio liv!" Kalendern delas ut i postlådorna till medlemmar i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening.

Magnus tog vinnarbilden till kalendern

Magnus Holmer är amatörfotograf men har fotograferat under större delen av sitt vuxna liv. Han hade eget fotolabb när det var populärt att ta fram egna svartvita bilder. Magnus fotograferar framförallt naturbilder. Hans fototips är ge naturbilder liv och kontrast genom att lägga till ett djur eller en människa.

Vinnarbilden tog han en tidig morgon nere på Snorreängen när första snön kommit. Grenarna gnistrade av fros-

ten och där satt katten helt stilla och tittade. En vacker kontrast mot den vita snön. Bilden som är i färg blev nästan svartvit. Katten blev snabbt varse betraktaren. Det är stillheten och skönheten i bilden som Magnus valt.

Tre bilder i kalendern

Magnus har ytterligare två bilder i årets kalender; skridskoåkare i januari och städbilen som tar bort allt

vintergrus i mars månad.

Magnus fotograferar med en Sony NEX-6. Det är en behändig liten systemkamera med utbytbar optik. Kameran är lätt att ta med sig och väger lite.

Magnus bor på Stobeusvägen, i samma hus sedan 1982. Trevliga grannar bidrar till trivsel och trygghet. Magnus och hans fru har under 20 år ordnat den årliga gatufesten.

Slutligen får jag se familjens trädgård som under sommaren utökats med en damm. Trädgården vetter mot ett litet berg och ett skogsparti. Här är man en del av naturen.

Elisabet Engdahl-Linder

Fotograferna Stefan Nilsson och Urban Brådhe, som båda bor i Norra Ängby, har varit jury. De har valt bilder utan att veta de tävlandes namn. Därför kan en fotograf få med flera bilder i kalendern.

Anna Kagebeck fick andra pris.

Emma Mineur får ett hedersnämmande.

De som fått sina bilder med i Ängbykalendern 2016 fick pris vid en ceremoni vid julmarknaden i Björklunds hage första advent. Från vänster Emma Mineur, Ulla-Britt Stegenberg, Åsa Martinsson, Ulf Linder, Magnus Holmer och Anna Kagebeck. Willy G Eriksson och Christina Kullenberg var inte med vid prisutdelningen.

De fick med bilder i kalendern

Ett varmt tack till alla som skickat in bilder till tävlingen. Juryn hade ingen lätt uppgift att välja de bilder som skulle få plats i kalendern och därmed välja bort andra kvalificerade bilder. Men det finns bara tolv månader i årskalendern. De fotografer som fått med bilder i kalendern är:

Magnus Holmer, första pris – 1000 kr på fotokungen

Anna Kagebeck, andra pris – ett kameraminne.

Emma Mineur, hedersnämmande.

Willy G Eriksson

Christina Kullenberg

Ulf Linder

Ulla-Britt Stegenberg

Åsa Martinsson

Eftersom juryn valt bilder utan att veta fotografernas namn har några av deltagarna fått med flera bilder.

Det är svårt att göra bilderna helt rättvisa i förminskat format som här i tidningen. Kalendern delas ut i postlådorna till alla medlemmar i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Där kan ni se alla utvalda bilder i rätt storlek.

Henrik Elinder kastar påsen med matavfall i den bruna soptunnan.

När man går runt i Norra Ängby ser man på vissa tomter en brun och något mindre soptunna bredvid den vanliga gröna. Den bruna tunnan är avsedd för matavfall. En sådan finns hos Kerstin och Henrik Elinder på Kiviksvägen. De började med sortering av matavfall för ett par år sedan.

Matavfallet kastas i den bruna soptunnan

Hur går det till?

Kerstin Elinder berättar att man sorterar ut allt matavfall i särskilda papperspåsar som sedan kastas i den bruna tunnan. Förutom matrester och skal från frukt och grönsaker kan man även lägga sånt som till exempel äggskal, kaffesump, tepåsar och ofärgat hushållspapper i den bruna påsen. Matavfallet hämtas var 14:e dag av en sopbil med loggan "Tack för maten".

Hur får ni tag på papperspåsar?

När man anmäler sig till att börja sortera matavfall får man hem en årsförbrukning papperspåsar tillsammans med en brun soptunna och en påshållare till köket. Efter det får man automatiskt nya påsar med jämna mellanrum. Skulle påsarna ändå ta slut kan man beställa nya utan extra kostnad.

Vilka fördelar ser ni?

Först och främst att det är bra för miljön, matavfallet används till att producera biobränsle. En annan fördel är att det inte längre blir så fullt i den gröna tunnan. Dessutom blir kostnaden för den totala sophämtningen något lägre genom att det blir färre kilo sopor i den gröna tunnan som man betalar för samt att man kan välja tömning med längre intervall, till exempel var 28:e istället för var 14:e dag.

Nackdelar?

Kerstin och Henrik ser inga nackdelar. De berättar dock att det inte är lämpligt att lägga räkskal och annat skaldjursavfall i matavfallet på grund av risken för dålig lukt, papperspåsar är inte lika täta som traditionella soppåsar i plast. Men de ser det inte

som något problem för de hanterar helt enkelt räkskalen som tidigare, lägger i plastpåse och slänger i de vanliga soporna. Alternativt kan man förstås frysa in skalen och sedan lägga dem i matavfallet när det är dags för tömning av den bruna tunnan.

Tycker ni det är jobbigt?

Nej, inte alls. Det är bagatellartat extrajobb.

Hur gör man om man vill börja?

Gå in på Stockholm Vattens hemsida – www.stockholmvatten.se – och skriv in "matavfall privatkund" i sökrutan. Där finns svar på de flesta frågor man kan ha och anvisningar hur man gör för att börja.

Text : Birgitta Fors1sblad
Foto: Kerstin Elinder

Vad händer med matavfallet?

När matresterna sorteras ut kan de behandlas biologiskt och omvandlas till biogas och biogödsel. Biogasen används till bränsle för sopbilar, bussar och personbilar. Biogödsel används som växtnäring till åkermark.

Matavfallet hämtas av särskilda sopbilar och transporteras till en biogasanläggning där det omvandlas till biogas och växtnäring i form av biogödsel. På så sätt kan fossila bränslen och handelsgödsel ersättas med förnyelsebara och lokalproducerade alternativ som i sin tur bromsar upp

växthuseffekten. Efterfrågan på biogas som fordonsbränsle ökar ständigt i samhället.

Visste du att?

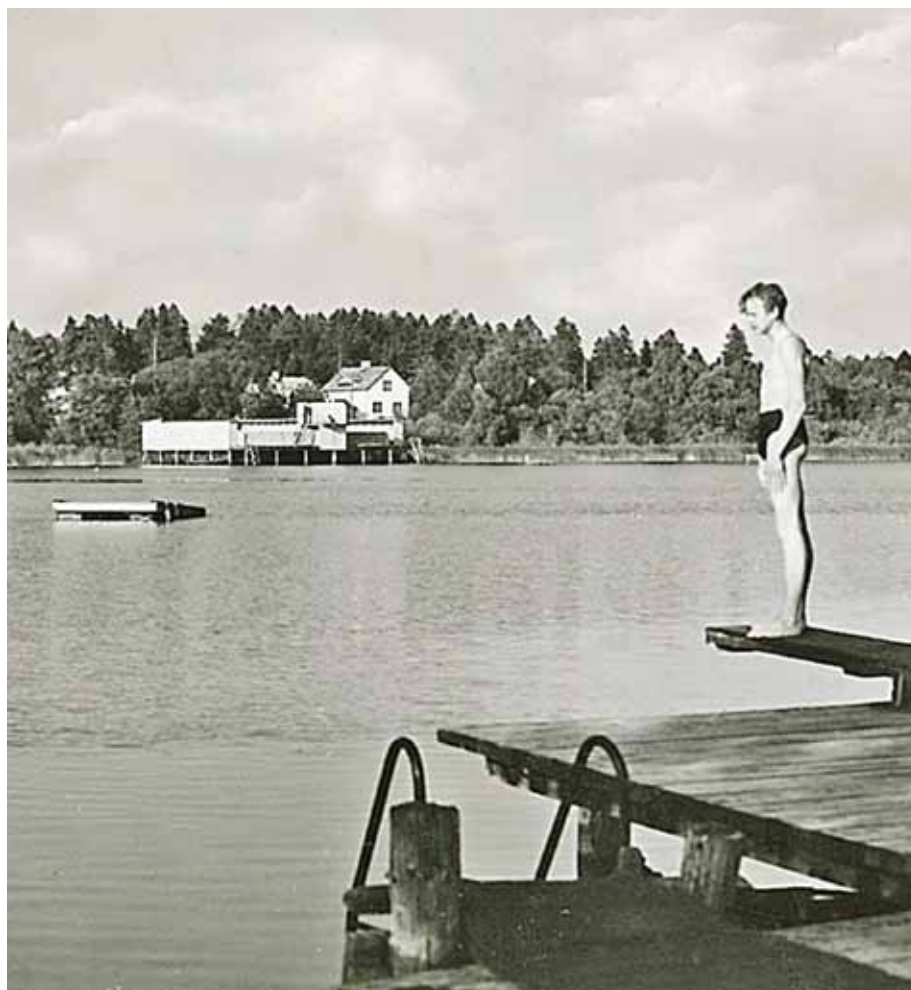
- På fem kilo matavfall kan en personbil köra nästan en mil.
- Matavfallet från 1200 personer räcker för att driva en sopbil ett helt år.

Källa och illustration:
www.stockholmvatten.se

Fram till mitten av 1950-talet fanns det ett badhus på pålar i den del av Kyrksjön som ligger mot Spångavägen. Fortfarande kan man se några pålar som sticker upp över ytan lite vid sidan av dagens badbrygga. Kyrksjöns andra brygga, den som ligger närmare skolan, kallades EPA-bryggan och hade bland annat en trampolin.

Vi simmade över Kyrksjön och smet in i badhuset

”Ofta cyklade vi ned till EPA-bryggan på kvällarna för att ta ett dopp efter spontanfotboll på någon äng i närheten. Jag tror att den kallades EPA-bryggan efter dåtidens lågprisvaruhus EPA. Det var nämligen billigare, ja faktiskt gratis, att bada här än i badhuset på andra sidan sjön, mot Spångavägen. I badhuset kostade det 15-25 öre att bada.

Badhuset var uppbyggt på pålar. Det var ett utomhusbad. Bara personalutrymmena och biljettkiosken, som också sålde godis, låg under tak.

Dam- och herravdelning

Badhuset hade dam- och herravdelning. Det gick trappstegar ned till

bassängerna. Utanför omklädnads-hyttorna låg ett gemensamt soldäck två-tre meter ovanför vattnet. Här uppe fanns det trappstegar ned till vattenytan samt ett hopptorn med svikt.

Mycket lek och bus

Det var mycket lek och bus i badhuset. Mycket bus med tjejerna. Var man mycket djärv kunde man simma under planket mellan dam- och herravdelningarna och tjuvglutta in på tjejerna på damavdelningen.

Men det kostade ju pengar att bada i badhuset. Den lilla eventuella veckopeng man fick skulle räcka till mycket, t ex matinébio, ståplatsläktaren på

Råsunda och Alfa-tablettaskar med fotbollsbilder. Vad att göra? Vi paddlade på flotten från EPA-bryggan till badhuset eller simmade över. Risken var dock stor att bli upptäckt av personalen på Badhuset. Då var det bara att paddla eller simma tillbaka. Man kunde eventuellt ta sig iland på lämplig plats nära badhuset och springa tillbaka på Kyrksjöstigarna.”

Christer Berg

Detta är ett utdrag ur en längre berättelse om livet i Norra Ängby på 1950- och 1960-talet. Det är skrivet av Christer Berg i 70-plusgruppen, med minnesstöd av Hasse Björck.

Så var det att växa upp i Norra Ängby

Veteranerna fortsätter sitt arbete med att dokumentera hur det var att leva i Norra Ängby förr. Alla i gruppen är över sjuttio. De minns hur det var att växa upp i Norra Ängby för 60-70 år sedan.

– På den tiden behövde inte föräldrar skjutsa till organiserad verksamhet. Vi ungdomar träffades spontant och skötte allt själva, berättar Hasse Björck.

Hasse är med i gruppen Ängbys sjuttioplussare som vi berättade om i tidningen i våras. De träffas regelbundet på berättarmöten i klubbhuset vid idrottsplatsen. De har alla växt upp här och minns de olika mötesplatserna.

– De yngsta, upp till tolv, drog till gungparken, på samma ställe som gungorna är i Björkan även i dag. Där delade vi upp i brännboll eller långboll, berättar Hasse.

Kojor i vassen

Även Kyrksjön var en samlingsplats för ungdomar. På vintern spelade man bandy på isen, på somrarna byggde man kojor i vassen och badade i sjön. Då fanns ett badhus på pålar i närheten av nuvarande badbryggan.

De äldre ungdomarna gick på Äng-

Hasse Björck och Björn Jenelius är två av deltagarna i berättargänget, Ängbys sjuttioplussare.

bygården, en ungdomsgård där olika klubbar hade verksamhet. Här fanns bland annat en pingisklubb, en motorklubb, en fotoklubb och jazzklubben West Side Club som var välkänd i hela Stockholm. Här spelade många dåvarande och blivande jazzstjärnor. På Trädgårdsstadsföreningens hemsida finns en längre berättelse om West Side Club.

35 öre för bion

Mitt emot Ängbygården låg Ängbybion. En biljett till matineföreläsningen kostade 35 öre.

Vid Norra Ängby skola fanns en festplats där man kunde dansa, skjuta

luftgevär och ta lotter. Allt det här och mycket mer är minnen på sjuttioplussarnas möten. Björn Jenelius berättar att man börjat med att spela in olika berättelser. Några berättelser har också börjat fästas på papper och efterhand ska mer bli nerskrivet.

Roliga möten

– Vi börjar få ihop en del historier och så småningom ska det bli en skrift, säger Björn Jenelius. Vi vet inte när. Det får ta sin tid och fram till dess fortsätter vi våra möten som är otroligt roliga.

Text och foto: Rolf A Olsson

Wretmans Bilservice AB

**Bilreparationer och Service
originaldelar till alla märken**

**Jämtlandsgatan 139 Vällingby
(OK Macken i Vällingby)
08-377813**

37528@okq8bilverkstad.se

Välkommen till Lena!

**Ängby
Salongen**

Boka klipptid:
08-37 03 32 eller 070 982 96 87
Bergslagsvägen 270 – Islandstorget

**VI UTFÖR ALLT INOM
TRÄDGÅRD & UTEMILJÖ**

**Sköna
TRÄDGÅRD**
www.skonaatradgard.se
073-533 12 37

Eva och Karl-Henrik Holm tog med äpplen från trädgården till äppelsöndagen.

Pomologen Anna-Stina Anderson granskade noga och konstaterade att Eva och Karl-Henrik i sin trädgård har en ovanlig äppelsort från Ukraina.

Pomologen botaniserar bland Ängbys äpplen

Vid äppelbordet står Eva och Karl-Henrik Holm och får sina äpplen examinerade av pomologen Anna-Stina Andersson. Pomologen går grundligt till väga. Hon undersöker doften, skalets yta och åsar, skaftets placering, formen, färgen på äpplet, kärnhusets form och slutligen smaken.

Eva och Karl-Henriks äpple examineras som ett mer ovanligt äpple från Ukraina; Anotonovka. Karl-Henrik berättar att det på husets lagfart finns ryska ägare under en period. Äpplet Anotonovka är ett äpple med mycket pektin säger pomologen.

Vilka äpplen har vi i trädgården? Under äppelsöndagen var det möjligt att se och läsa namnen på en mängd olika äpplen och försöka lista ut vilka som finns på träden där hemma.

Pernilla och Elsa Takacs har med sig tre äpplen. Två av dem examinerar pomologen direkt, Åkerö och Melonäpple. Det tredje äpplets kräver lite mer undersökning och svaret blir till slut, Alexander.

Jag har själv med mig två äpplen. Ett klarar Anna-Stina med en enkel blick; Oranie. Nästa äpplen kräver lite mer arbete. Slutligen blir svaret Cellinie, ett äpple som är ett måste för sillsalladen.

Vanliga äpplen i Norra Ängby är Oranie, Åkerö, Katja och Transparent Blanche.

Naturvetare och biolog

Anna-Stina Anderson är naturvetare och biolog. Hon lämnade biologin för att arbeta för Ericsson i 20 år, för att sedan återvända till biologin och arbeta som pomolog. Idag arbetar hon med att ge kurser, beskära träd och rådgivning för trädgården. Tyvärr för oss Ängbybor tar hon enbart uppdrag söder om stan.

En del i äppeldagen är insamling av Ängbyäpplen som sedan får åka med Carola och Christer Bengtsson till Norrtälje Bränneri. Våra Ängbyäpp-

Pernilla och Elsa Takacs har med sig tre olika äpplen.

len återfinns på julmarknaden som Engiaglöggen och Calvados.

Äppelappen

Vill du försöka examinera dina äpplen själv kan du ladda ner Äppelappen. Där kan du få information om olika äppelsorter och föra anteckningar om dina äpplen.

Elisabet Engdahl-Linder

Efter ett års uppehåll var äppelsöndagen tillbaka. Förra året fick vi i Trädgårdsstadsföreningen ställa in eftersom slottet inte längre var tillgänglig men i år arrangerades det populära evenemanget i Björklunds hage den 4 oktober dit det kom många Ängbybor för att handla i de olika stånden, ta en fika, äta korv med bröd och få sina äpplen granskade av pomologen.

Våra spekulanter står i kö för en bostad här i Norra Ängby!

Tveka inte att kontakta mig om du funderar på att byta boende. Under de senaste månaderna har utbudet av villor i Norra Ängby varit lägre än vanligt och efterfrågan extra stor. Våra visningar har varit välbesökta och priserna har blivit därefter. Jag har nu kontakt med många familjer, som fortfarande söker efter ett hem här.

Som uppvuxen i Norra Ängby och boende här med familj, har jag en stark känsla för området. Mitt engagemang, min tillgänglighet och min fingertoppskänsla för området och boendet här, ger både dig som säljer och köper kvalitet och trygghet i alla led. Under åren har jag hjälpt många familjer att sälja och köpa sitt hem här. Jag ger dig de bästa förutsättningarna för en lyckad affär.

Låt oss börja med en träff och kostnadsfri värdering.

Din riktigt lokala mäklare i Norra Ängby!

Funderar du på att sälja eller vill du ha en fri värdering?

VÄLKOMMEN ATT KONTAKTA:

Mikael Flobecker

070-782 00 15 / 08-728 22 15

mikael.flobecker@bjurfors.se

BJURFORS

BERGSLAGSVÄGEN 260, BROMMA
WWW.BJURFORS.SE

De yngsta löparna i Ängbyloppet var två år. Parklekens dag arrangerades av Parkleken Björkan och Norra Ängby Trädgårdsstadsförening.

Ett lopp med mycket spring i benen

Härlig kamp, glada barn och några små tårar i Ängbyloppet

Rekordmånga barn sprang Ängbyloppet i Björklunds hage den 12 september. Det var härligt att se hundra barn med så mycket spring i benen. De var indelade i tre åldersklasser, från två år och uppåt.

När små barn tävlar lever känslorna på utsidan. Några ger allt för att försöka vinna, andra tycker det är roligt

att springa hand i hand med kompisarna, de allra minsta håller mamma i handen och några trillar och slår sig lite, får tröst och springer vidare.

Medalj vid målet

Och alla springer lyckliga mot hejande föräldrar vid målet där de får en medalj, festis och kexchoklad.

Ängbyloppet, som nu sprangs för andra året efter flera års uppehåll, var en del av Parklekens dag med massor av kul att göra för barnen; Storband och rockmusik från scenen, ponnyridning och mycket mera. Smedjan öppnades och föräldrarna kunde köpa fika i cafet som numera drivs av 4H.

Text och foto: Rolf A Olsson

Tråkig att trilla, men efter lite tröst från en snäll funktionär och från kompisar som väntade gick loppet vidare i tre olika åldersklasser.

Mot målet och hejande föräldrar. Årets Ängbylopp lockade drygt hundra unga löpare som sprang i tre olika åldersklasser.

Trädgårdsstadsföreningens arrangemangsfixare Carola Bengtsson delade ut medaljer till alla deltagare

En lokal, regional och global bank nära dig

Vi är ett av bankens 463 kontor i Sverige. Hos oss hittar du ett komplett sortiment av banktjänster.

För oss är nöjda kunder det viktigaste. Därför kan du räkna med snabba besked, individuella lösningar och ett personligt engagemang.

Vi har plats för fler nöjda kunder.

Välkommen!

Brommaplan 424, Bromma
Telefon 08-564 103 00
handelsbanken.se/brommaplan

Handelsbanken

Ska du bjuda till bröllop, födelsedag, examen eller kanske ett hejdundrande jubileum?

Ring mig så ordnar vi till med en riktig fest!

Hemleverans. Catering till bl a Berga Gård, Encbybergs Gård och Svalnäs Gästhem.

Paul Degen
Catering
Tel: 08 - 37 52 58
Mobil: 070 - 327 67 37
www.pauldegen.se

Försäljning, service, reparationer av cyklar, mopeder, trädgårdsmaskiner. Bildäck, reservdelar & tillbehör. Välkommen till

Nords Sport & Motor
Runstensplan Tel 37 62 00

Vad döljer sig bakom dörrarna till det lilla huset i Björklunds hage? har många Ängbybor undrat.

Under Parklekens dag öppnades dörrarna och föräldrar och barn fick se hur en smed jobbade förr i tiden.

Smeden i Björkan

Patrik Järverot öppnar smedjan i Björklunds hage en gång varje år. Då kan barn i Norra Ängby få se hur en gammal smedja fungerar.

Under Parklekens dag, den 12 september, var det många unga som stortögt såg gnistorna från elden i ässjan och hur Patrik formade det rödglöd-gade järnet med klingande slag med släggan mot städet.

Anton Rydberg fick hjälpa till och trampa på pedalen under ässjan så att det kom upp luft genom den brinnande kolen.

Anton hade en nummerlapp på bröstet. Han och de andra barnen skulle snart springa Ängbyloppet men innan det var dags för tävlingen fanns det gott om tid att fascineras av det urgamla hantverket.

Ingen råbarkad smed

Det har funnits smeder ända sedan järnåldern. I dag är de klassiska smedjorna inte så vanliga, maskiner har tagit över mycket av smedernas arbete. Ässjor är i dag vanligast hos

dem som sysslar med silversmide och annat konstsmide.

De forna tidernas smeder var kraftkarlar med smutsiga ansikten efter dagens hårda jobb i den mörka smedjan. Patrik Järverot ser inte ut som en råbarkad smed.

– Jag är systemtekniker och arbetar med IT på Arbetsmiljöverket.

Han bor i Vällingby och har i fyrafem år haft ansvaret för förevisningarna i smedjan.

– Jag hörde talas om att en smedja stod oanvänd i Björklunds hage och frågade de ansvariga om jag fick använda den.

Skön omväxling

Datateknikern Patrik har gått flera kurser i smide på sin fritid och tycker att det är en skön omväxling från arbetet med datorsystem.

– Det är avkopplande att arbeta med händerna och forma det glödande järnet.

De ansvariga gav klartecken till Patrik med villkoret att smedjan skulle öppnas åtminstone en gång om

året så att Ängbybor och andra besökare i Björkan kunde få se det häftiga hantverket.

Smedjan har funnits i cirka 15 år och är ett resultat av ett ungdomsprojekt. Det var en grabb som gick en yrkesutbildning. Som ett led i utbildningen skulle han bygga en smedja och han fick göra det i Björklunds hage.

Stod övergiven

Smedjan användes till en början men stod sedan övergiven ända tills Patrik fick tillstånd att använda den.

Vore det inte bra om smedjan skulle kunna användas mycket mer av intresserade Ängbybor?

Enhetschef Roger Ekman säger att Parkleken inte är öppen för privat verksamhet. Det måste i så fall vara en förening men han är tveksam till möjligheterna att ha regelbunden studieverksamhet i den trånga Smedjan.

– Den blir ju också väldigt mörk och kall under vinterhalvåret.

Text och foto: Rolf A Olsson

Det nya huset som byggs på Beckombergavägen 13 ska rymma 114 studentlägenheter och stå klart i juli 2016.

Tempus nya studentlägenheter

Det är med glädje vi ser att vårt område kan bidra med fler studentbostäder i ett annars svårflirtat Storstockholm. Tempus bygger ut med ett nytt hus med plats för 114 studentlägenheter.

Ett nytt hus växer fram på Beckombergavägen 13 med Einar Mattsson som byggherre och med Stiftelsen Nykterhetsvännernas studenthem i Stockholm TEMPUS som beställare.

Huset ska rymma 114 studentlägenheter och stå klart i juli 2016, enligt Torsten Friberg som är ordförande i Tempus.

5 700 studenter står i kön

För närvarande finns i nuvarande anläggning 259 lägenheter/rum. Det finns en kö på 5 700 studenter till studentlägenheterna.

Projektet är en totalentreprenad och beställaren har, med egen projektering, kunnat hitta förbättringar som ger mer och bättre boendeytor genom

bland annat effektivare planlösning och högre hushöjder. Inga aktiviteter i bottenplan förutom tvättstuga och studentrum. Det kommer att finnas källare med förråd för studenterna.

Alltid varit studentlägenheter

De ursprungliga husen uppfördes på 1960-talet och har hela tiden varit studentlägenheter med Stiftelsen Nykterhetsvännernas studenthem i Stockholm TEMPUS som förvaltare.

Bygglövsprocessen ägde rum 2013/2014. Bygglövsbeslut fattades 2014-06-23. Detaljplanen för nybygget var klart redan oktober 2003.

Den som vill forska vidare kan hitta alla dokument i ärendet genom att logga in i stans sites insyn-del (<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Arenden/>) med personnummer och e-legitimation och Diarienumret 2014-06083. Se även detaljplanen under Gällande Planer.

Byggs i moduler

Eftersom jag bor i närheten har jag följt byggprocessen sedan start. Jag brukar vakna då den stora kranen börjar arbeta. Den ger ifrån sig ett klickljud som inte hör till den normala ljudbilden. I övrigt har bygget gått smidigt vad jag har sett.

Stora långtradare matar betongelement till kranens käftar. Ett fåtal händer ställer med kranens hjälp allt på plats, segment för segment. Även badrummen är i färdiga moduler som lyfts på plats innan golvet till nästa våning färdigställs. Badrumsmodulerna, 114 stycken, är hermetiskt slutna och öppnas inte förrän huset är klart att invigas.

Jag får en deja vu av nybyggarna i Norra Ängby som också byggde sina hus i moduler. Men då var det muskelkraft som gällde.

Text och foto: Thomas Fagerholm

Lilla grusplanen har fått konstgräs

I början av november blev Ängby IF:s nya konstgräsplan klar. Planen som ligger i anslutning till klubbstugan med kansli var tidigare en grusplan.

På lilla IP har många unga Ängbypojkar och flickor genom åren skrapat sina knän och handflator när de trillat i gruset under intensiva fotbollsmatcher. Nu slipper de sådana skrapsår.

Ängby IF har bekostat det nya underlaget till 70 procent och har också fått förfoganderätt till planen där det finns möjlighet att spela på två femmannaplaner eller en sju Mannaplan. Här ska Ängby IF främst bedriva sin knatteverksamhet och spela de yngstas matcher.

Inga bollar till fiket

Nu har man också byggt en ställning för ett skyddsnät mellan verandan och planen. Här ska föräldrarna kunna sitta och se på träningar och matcher och kanske fika utan att

träffas av hårda bollar. Den första träningen på nya planen genomfördes den 9 november men officiell invigning blir det inte förrän till våren.

Klubbstugan målad

Klubbstugan har nyligen målats om i en starkt grön färg, på förslag från

Veteranerna. Det är Ängby IFs klubb-färg.

Nya parkeringsplatser

Arbetet för att skapa parkeringsplatser för 49 bilar på insidan av nuvarande staketet till stora IP har inletts.

Text och foto: Rolf A Olsson

50% I ROT-AVDRAG ÄVEN UNDER 2016!

Boka fasad eller fönsterrenovering inför kommande säsong senast den sista december 2015 och vi kompenserar för regeringens planerade sänkning av rot-avdraget.

Kontakta oss på Målabromma så får ni en kostnadsfri offert inom 48 timmar

Mer information och referenser finner ni på vår hemsida www.malabromma.se.

Tobias Höjer
Projektleddare

Henrik Lycke
Projektleddare

Kontakta oss:
MålaBromma Entreprenad AB
08-500 05 209
info@malabromma.se

Hälften av husen i Norra Ängby har installerat fiber

Hur har det gått med fiberinstallationerna i Norra Ängby? Är kunderna nöjda? Hur ser framtiden ut? I denna artikel beskriver jag kortfattat vad Telia har för planer, vad som händer på tjänstesidan och om man kan se på prisnivån på husen att det lönar sig att ha installerat fiber till hemmet.

Vartannat hushåll i Norra Ängby har nu fiber indraget. Frågor om fiberinstallationer kan ställas till openfiber@teliasonera.com

Telia är leverantören av den öppna fiber som har erbjudits till hushåll i Norra Ängby. Med en öppen fiberlösning menar man att olika konkurrerande tjänsteleverantörer i sin tur kan erbjuda tjänster till hushållen såsom internet och IPTV. Hushållen betalar en engångskostnad till Telia för fiberinstallationen. Sedan betalar vi en månadskostnad till tjänsteleverantören för de tjänster vi köper. Betalning av drift och underhåll av fibernätet regleras mellan Telia och tjänsteleverantörerna osynligt för hushållen. Fler tjänsteleverantörer har anslutit sig så utbudet breddas kontinuerligt, se www.openfiber.se/tjanster.html.

Vill framtidssäkra huset

Enligt Carl Johan Swanson, informationsansvarig på Telia för Öppen Fiber, är penetrationen i vårt område 50 procent, dvs vartannat hushåll har nu fiber indraget. Av dessa använder 90 procent fibern via olika tjänsteerbjudanden. Detta innebär också att 10 procent inte använder fibern. Det troliga är att man vill framtidssäkra huset och dess värde.

Carl Johan Swanson bedömer att

fibern kommer att vara ett krav i framtidens hem.

Nytt erbjudande 2016

Första installationsvågen i vårt område ägde rum 2011. Sedan dess har det varit två omgångar av erbjudanden varav det senaste 2014. Ett nytt erbjudande planeras preliminärt till våren 2016.

Vad säger då mäklarna? Ett samtal med en mäklare i området gav vid handen att installationskostnaden för fiber är en droppe i havet jämfört med vad husen värderingar ligger på i dag. Det är omöjligt att avgöra om det ska ha någon påverkan på en framtida köparens beslut.

Vad säger användarna? De jag pratat med är nöjda med tjänsterna, även TV-tjänsten. Det har varit få avbrott och bandbredden levereras i

stort sett enligt specifikationen. Som jag tidigare skrivit så är den största bandbreddstjuven det WiFi-nät som de flesta har i stugorna.

Dåliga garantier

Jag har försökt att via tjänsteleverantörerna få reda på vilken garanti användaren har för att tjänsten ska levereras utan avbrott. Resultat är förvånansvärt klen. Från Post- och Telestyrelsen har jag inte fått några indikationer på krav ställda som tydligt ska garantera att konsumenten blir skadefri. Vi blir ju mer beroende av digital access till omvärlden. TV-tjänster, Telefoni över IP och Bredbandsaccess för att t.ex. arbeta hemma ställer ju krav på en avbrottsfri leverans av tjänsterna. Både flyg och tågtrafiken har reglerade avtal för förseningar. Det kanske är på tiden att tjänsteleverantörerna kan erbjuda motsvarande garantier för sina tjänster. Jag har tidigare undersökt om det finns leverantörer av larmtjänster som utnyttjar ren bredbandsaccess. Men där gick jag bet. De traditionella telefonitjänsterna har av historiska skäl betydligt tuffare krav på avbrottsfri leverans av tjänster.

Framtiden får visa vad som kommer att hända. Nu råder tuff konkurrens och ökade krav på avbrottsfri leverans av tjänsterna kommer säkert leda till höjda priser. Så vi får nog vara nöjda med det rådande läget ett tag.

Text och foto: Thomas Fagerholm

Här är nyttiga länkar när du ska bygga ut med Ängbykänsla

De som var på Trädgårdsstadsföreningens informationsmöte "att bygga om och bygga ut med Ängbykänsla" i Tempus samlingslokal den 14 november fick många tips på nyttiga webbplatser och skrifter.

Länkarna till hemsidorna är långa och besvärliga att skriva ut. Därför lägger vi dem också som klickbara länkar på Trädgårdsstadsföreningens hemsida: www.norra-angby.se. På några av webbplatserna måste man logga in och det kan man bland annat göra med sitt bank-id.

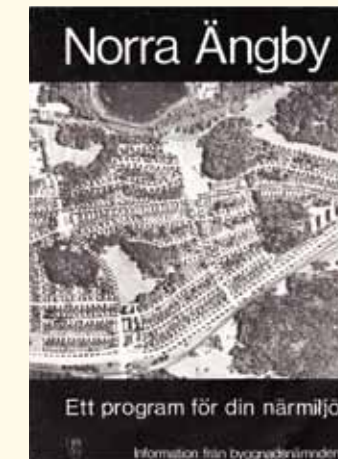
På stadens webbplats www.stockholm.se finns sökbar information om bygglov, arkitekttips och vad som gäller i Norra Ängby för så kallade bygglovsbefriade byggnader.

Om man är nyfiken på en pågående byggnation eller ett utdraget ärende, t ex det vid Ängbytvätten, kan man logga in till insynsbk och se vad som är på gång. insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Arenden/

insynsbk.stockholm.se/Namnd/ visar nämndprotokoll och föredragningslistor till stadsbyggnadsnämndens tidigare och kommande möten och om de berör ärenden i Norra Ängby.

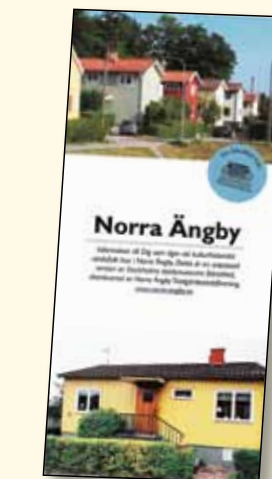

På Riksantikvarieämbetets webbplats www.raa.se finns [bebyggelseregistret](http://www.raa.se/bebyggelseregistret) för alla "k-märkta" hus, d v s samtliga av våra småstugor. Uppgifterna omfattar byggnadsår, beskrivning och datering av till- och ombyggnader med mera.

Information från byggnadsnämnden för att öka din chans att lyckas bygga ut med Ängbykänsla. Skriften är numera svår att hitta i tryckt form men finns digital via länk från vår hemsida www.norra-angby.se I skriften finns bland annat

- Norra Ängbys byggnadshistoria,
- husvärd,
- illustrationer,
- grundläggningskarta över området,
- samt råd och tips för att spara energi!

Stockholms stadsmuseums information till dig som äger ett kulturhistoriskt värdefullt hus i Norra Ängby delades ut till deltagarna på byggmötet den 14 november. Trädgårdsstadsföreningen har tryckt en större upplaga som kommer att läggas i medlemmarnas postlådor.

I Stadsmuseets öppna arkiv, Stockholmskällan, kan man hitta historiska fotografier, kartor och litteraturtips om Norra Ängby <http://stockholmskallan.se/>

Välkommen till Tandvårdsgruppen vid Ängby Torg

Här jobbar två tandläkare, två tandsköterskor och en hygienist. Till oss är alla välkomna! Vi tittar gärna på ditt barns tänder och är extra försiktiga med dig som är tandvårdsrädd! Till vår hjälp har vi senaste utrustningen inom modern tandvård. Ring oss för kostnadsfri konsultation eller besök oss på vår hemsida www.tandvardbromma.se

Tandvårdsgruppen Bromma AB
Stora Ängby Allé 1
Telefon 08-37 12 00

Tandvårdsgruppen
BROMMA

Den magiska manicken

För många år sedan köpte vi en äppelsvarv. Vi såg den första gången på ett musteri på Ekerö. Jag blev som besatt av dess geniala mekaniska konstruktion. Men de första åren använde vi den sparsamt. Till jul fick vi alltid svärfars torkade äpplen som han framställde varje år. Jag lade ihop 1+1 och då insåg jag det fulla värdet av svarven.

Svarven är genialiskt enkel. Men att tänkta ut denna mekaniska konstruktion måste ha tagit sin tid. Jag har försökt förstå men kanske är jag för otålig och mer lagd åt det teoretiska hållet. Jag kan i alla fall använda den. Och det gör jag med besked.

Vi är lyckligt lottade att ha en sort fina vinteräpplen som är mycket

smakrika: Wealthy. Det har ursprung från USA och har för det mesta en rund och fin form som passar att svara. Själva trädet är en njutning att se på när hösten kommit och frukten är röd och mogen.

Vi har tidigare lagrat dessa äpplen i källaren och de har hållit sig fräscha till februari. Numera går hela skörden i svarven, ett tidsödande arbete då varje äppel hanteras för sig. Men nog så lösnande.

En spiral av äppelskivor

Resultatet av behandlingen i svarven är en spiral av skivor som lätt delas och hängs upp på tork. Det tar en vecka eller två att torka. Och

man behöver lite plats för denna fas. Därefter lägger vi resultatet i gamla plåtburkar. Säkrast är om vi inte lägger locket på utan täcker det med en handduk. Om inte frukten har torkat ordentligt så finns det risk för att den möglar. De torkade äppelskivorna kan användas tills de tar slut. För oss räcker de tills det är dags att skörda nästa gång. Fil med egengjord mussli med torkade äpplen är mums. Och barnbarnen äter det som godis.

På detta sätt kan vi föra traditionen vidare med torkade äpplen till jul. Och dessutom får vi njuta av dem varje dag till frukost.

Text och foto: Thomas Fagerholm

Thomas testar Fredagskassen

När Bromma hembygdsgårdsförening firade årsdagen på Åkeshofs slott fick jag se annonsen om Fredagskassen. Det lät ju perfekt! En god middag på fredagen, färdig att servera. Det måste jag prova.

Erbjudanden om matkassar kommer mer och mer. Dotterns familj använder Lina's matkasse. Jag kan förstå att det blir populärt bland barnfamiljer. Deras vardag är hektisk och varje dag ska det lagas middag.

Blev förvånad

Eftersom jag gillar att laga mat var jag lite nyfiken och eftersom jag hämtar barnbarn på dagis en gång i

veckan så fick jag tillfälle att prova. Jag måste erkänna att jag har varit lite skeptisk. Men till min förvåning var det mycket lättlagade recept och resultat var över förväntan.

Vi har provat matkassen från Åkeshofs slott och för en gourmet var den bra. En mycket smakrik fiskrätt. För en Gourmand var det kanske en lite väl liten portion. Dessutom var det många plastförpackningar som jag

inte upplevde som miljövänliga. En fördel var att det fanns plats för lite ost till gott vin efter maten.

Många alternativ

Att sägas bör att det finns fler "kassar" i området. Från Garden Bistro vid Islandstorget kan man köpa en helkasse.

Text och foto: Thomas Fagerholm

Nils Ringstedt vid den växande högen i Karsviks hage. Högen var betydligt större när han och Hans-Erik Jonsson var klara med röjningen.

Äldre järnåldersterrassen i Karsvik är röjd!

Inför en visning av Nils Ringstedt i oktober av vissa skyltade fornminnen i Norra Ängby – däribland järnåldersterrassen i Karsvik från 400-talet – röjde han och Hans-Erik Jonsson terrassen i slutningen väster om plåtåuset.

Senast växtlighet togs bort från husterrassen var i samband med Stockholms universitets arkeologiska undersökning 2009. Då utgrävdes halva terrassen. Det visade sig att mest sly hade kommit upp i just den halvan. Det beror naturligtvis på att marken luckrades upp vid utgrävningen och befintliga frön kunde börja växa.

Lyckligtvis var marken ganska porös så det mesta kunde vi dra upp med rötterna. Förhoppningsvis kan det innebära att det dröjer ett tag innan växtligheten tar fart igen.

Från äldre järnålder!

Det sly vi samlade ihop klipptes i små bitar och stuvades i fyra säckar som Nils körde till återvinningsstationen i Linta. Tid för allt arbetet var 3,5 timmar. Nu kan terrassen åter beses. Vad är det då för märkvärdigt med den?

Faktum är att det är den enda daterade husterrassen i Bromma från äldre järnålder! 14C-prov i ett stolphål daterar den till 400-talet – dvs folkvandringstid/tidig vendeltid. Gårdskomplexet brukades under äldre och mellersta järnålder. Den kallas också för stensträngsgården med hänvisning till de två stensträngarna väster om gården. Dessa strängar dateras till 500/600-talet, alltså vendeltid. Det var en stolpburen byggnad. En stolprad i mitten av huset bar upp ryggåsen – med andra ord var det ett tvåskeppigt hus.

24-25 meter över havet

Terrassen ligger på 24-25 meters höjd över havet. Den har en stenrad utanför den västra kanten. Med stenraden inräknad är terrassen ca 16-17 meter lång och ca 10 meter bred. Om vi enbart räknar med den terrasserade ytan är den ca 14 meter lång, 5-6 meter bred och 0,5 meter hög. Terrassen visade sig vid utgrävningen vara uppbyggd av ett ca 0,3 meter tjockt lager av sten och jord. Två stolprader påträffades – dels den nämnda raden

som bar upp takåsen, dels en i västra delen av terrassen. Den första raden bestod av tre stolphål, den västra av fyra små stolphål. Mellan två av de takbärande stolparna fanns en tydlig, nedgrävd härd med mycket sot och kol.

Järnsmede och matlagning

Ett mindre antal fynd påträffades på terrassen nämligen keramik, järnföremål och slag. Troligen hör slaggen till husets brukningstid eller tiden dessförinnan. Slagg och järnfragment kan tyda på järnsmede i området. Keramiken kan betyda att här funnits hushållsrelaterade aktiviteter t ex matlagning.

Vi får nu hoppas att det dröjer ett tag innan denna märkliga gamla husterrass åter behöver röjas!

Text och foto:

Nils Ringstedt och Hans-Erik Jonsson

Referens:
Arnberg, A., & Runer, J. 2012. KARSVIK. En plåtåhusmiljö i Norra Ängby. Stockholm 226 och Bromma 66:1-3, 109:1. Bromma socken, Uppland. Stockholm Archaeological Reports. Field Studies Nr 9. Stockholm.

Grannsamtverkan på Facebook

I år har Norra Ängby drabbats hårt av inbrott så något måste göras. Jag uppmanades av en genuin NÄ-själ att dra igång en aktivitet på Facebook. Jag gjorde det den 26 oktober. "Grannsams Norra Ängby" kallar jag vår Facebooksida.

Kors vilket gensvar jag fick! Efter föreningens nyhetsbrev började det rassla i min mobil. På ett par dagar passerades medlemstalet 100 och andra veckan därefter var vi 400 och dag på väg mot 500.

Nu pratar vi

Nu pratar grannarna med varandra och delar erfarenheter om vad de utsatts för. Inte bara via datorn hopas jag. Jag valde en gång namnet

efter "Sams Med Grannarna" för det är syftet. Vi har ungefär 60 – 70 nya familjer som flyttar till Norra Ängby varje år och jag tror det kan ha extra stort värde med denna mötesplats.

Vi får rapporter från Brommapolisens varje vardag. De kommer på morgonen och läggs ut så snart vi hinner. Medlemmarna har framfört gillande av denna information vilket jag hade förväntat mig. Vi drar våra slutsatser

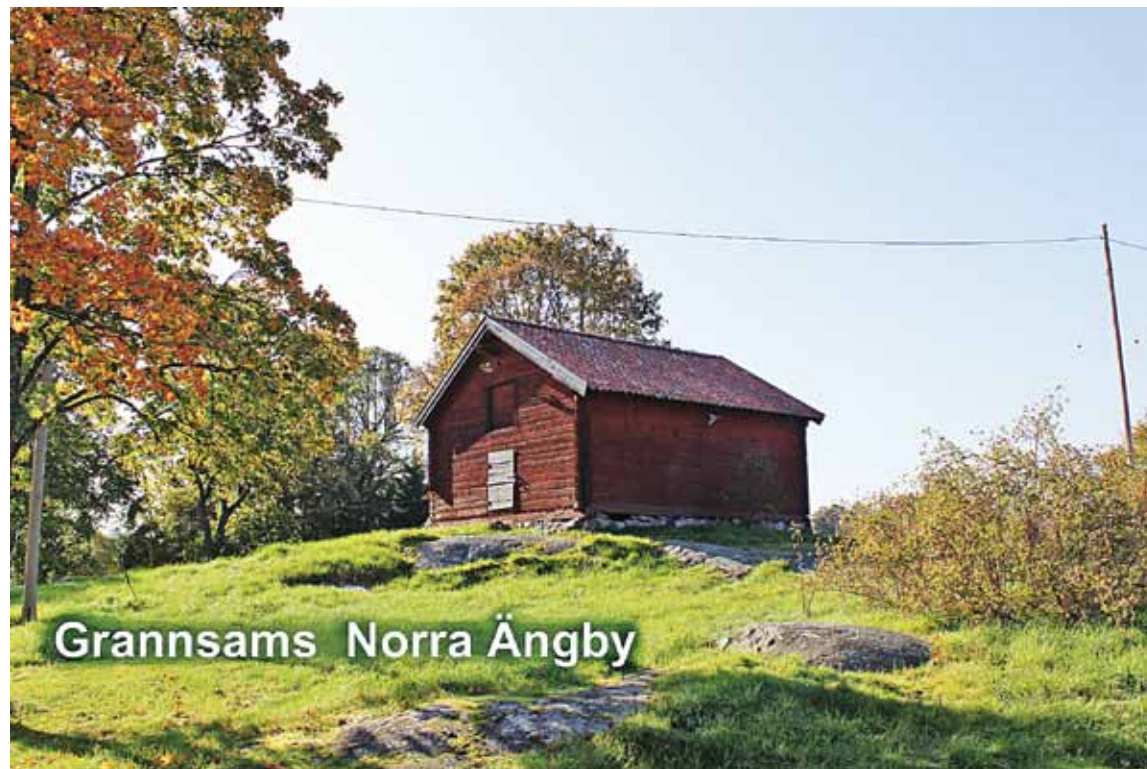
och kan läsa kloka tips i kommentarerna. Så skall det fungera.

Skyddad sida

Det finns andra slutna grupper runt om i landet och jag har redan märkt att valet att skapa denna skyddade sida har gått hem. Den begränsningen uppskattas av medlemmarna. Du som bor i Norra Ängby är välkommen som medlem. Du kan föreslås av de som redan är medlemmar att väljas in men administratören av sidan har sista ordet.

Känner du ingen i ditt grannskap som är med så går det bra att maila mig så hjälper jag dig tillräta. grannsams@telia.com

Hans Erik Jonsson
0708-97 02 22
Foto: Mats Mårdén

I den slutna gruppen för Norra Ängbybor får deltagarna rapporter från polisen om inbrott och stöld i området. Deltagarna kan också ge varandra tips och meddela observationer om något i grannskapet som verkar misstänkt.

Hitta till medlemstjänsterna

Vill du sälja, köpa eller byta något lokalt i Norra Ängby? Eller diskutera något som berör byggnation, trädgårdsodling eller dylikt så kan du som medlem nu logga in och registrera dig på på hemsidan. Instruktioner om hur du loggar in finns på hemsidan www.norra-angby.se

Kanske kan vi även engagera fler medlemmar i olika typer av frågor som trafik, kulturmiljö etc.

Så ta dig till vår hemsida och utnyttja din medlemsförmån.

Thomas Fagerholm

Medlemsinloggning

Som medlem har du tillgång till våra Medlemstjänster. Du kan också själv ändra dina kontaktuppgifter.

Kom ihåg mig

Glömt användarnamn?
Glömt lösenord?

När vi laddat upp medlemsregistret för 2015 kommer du att få ett brev hem i brevlådan med dina inloggningsuppgifter.

Första isen på Kyrksjön

Lördagen den 21 november la sig vinterns första tunna istäck på Kyrksjön och väckte drömmar om skridskois och skidföre. Men bara några dagar senare var det plusgrader igen och det är förstas omöjligt att veta om det blir en vit vinter i år.

Hösten har varit ovanligt mild och väderforskare rapporterar att 2015 är på väg att bli det varmaste året sedan mätningarna inleddes på 1880-talet. I år blir jordens medeltemperatur för första gången mer än en grad högre jämfört med före industrialiseringen.

brommakalle

tfn: 08 - 25 90 90

Fönsterrenovering

Vill du behålla karaktären på ditt Ängbyhus eller kanske återställa efter tidigare fönsterbyte? Att renovera fönster är inte bara att måla nytt ovanpå det gamla och fylla i kitt som har trillat bort.

Att renovera fönster innebär att man tar tillvara det gamla virket och tar det till sitt ursprung. Virket behandlas efter konstens alla regler med olja, färg och kanske ett glas som dämpar buller, spar energi eller både och. Vi har gamla originalfönster i lager.

Välkomna till oss!

info@brommakalle.se www.brommakalle.se www.facebook.com/brommakalleab

Snickerier

Som på alla gamla hus behövs det underhåll efter ett antal år. Har spröjsen på era fönster tagits bort under åren? Kärvar dörren eller garageporten? Saknas en dörr i huset eller vill ni återställa till tidstypiska dörrar? (ängbydörren bild 3 nedan)

Vill ni ha en altan/veranda eller behöver den ni har renoveras? Vill ni ha hjälp med montering av er inköpta friggebod eller ska vi bygga en enligt era önskemål? Givetvis åtar vi oss även måleriarbeten. Vi bygger även loungemöbler för utomhusbruk.

Välkomna till oss!

Galina

Ängby Torg

Heminredning • Mateusporslin
Smycken • Växter • Krukor • Thé • Leksaker...
Månd 14-19, Tisd-fred 11-18, lörd 11-14.
Tel 08-17 93 11
Välkomna!

DIN GLASMÄSTARE PÅ HEMMAPLAN!

ALLT I GLAS - SEDAN 1931!

Mattias Bröms hälsar välkommen till Bergslagsvägen 262 vid Islandstorget.
Öppet mån - tors 8 - 17 och fre 8 - 15. Lunch mellan 12 och 1.
Ring gärna på 37 06 18. www.angbyglas.com

Ängby Glasmästeri
& Ramaffär AB

25 juni 2014. Klart och inflyttat i den nya husen vid Ängbyplan. Bengt Randers tog med jämna mellanrum bilder under byggtiden.

16 september 2011. Kontorsbyggnad mitt emot Ängbyplans T-bana.

Minns ni hur det såg ut här för några år sedan?

Det byggs sällan nya hus i Norra Ängby. Den nya förskolan vid Snorreängen och de nya radhusen vid Ängbyplan har därför väckt både nyfikenhet och diskussioner.

Det är ett riksintresse att bevara karaktären på Trädgårdsstaden och många ansåg att de nya husen skulle bryta mot Norra Ängbystilen,

andra har i efterhand tyckt att det ändå har blivit ganska bra även om radhusen vid Ängbyplan samspelar mer med byggnaderna på andra sidan Bergslagsvägen än med trähusen i Norra Ängby.

Tog bilder

Nu har det gått några år och man har

nästan glömt bort vad som fanns där tidigare. Bengt Randers var förutseende när det begav sig och tog med jämna mellanrum bilder när han väntade på tunnelbanan in mot jobbet.

Den blå byggnaden med den stora reklamskylten om "Alkolås" revs och de nya radhusen växte upp. Här är några av Bengts bilder.

27 maj 2012. Rivning pågår, innegården syns nu.

31 maj 2012. Enbart bortre väggen är kvar.

18 augusti 2012. Byggbodarna har kommit.

19 september 2012. Grunden byggs.

11 oktober 2012. Plattan gjuts.

25 oktober 2012. De två borte husen uppe.

21 november 2012. Första huset i främre raden upp.

1 december 2012. Fyra monterade.

2 juni 2013. Utvändigt klart.

VILL DU HA EN TORR OCH VARM KÄLLARE?

Förutsättningen för det är att man värmeisolerar på väggens utsida. Det är inte bara markvatten som orsakar fuktskador, utan kanske ännu mera innifrån kommande luft i form av vattenånga som koncentreras i väggen. En enkel och säker lösning är Pordränmetoden. Pordrän är en fuktskyddad skiva av cellplastkuler som är värmeisolerande, dränerande, ventilerande och kapillärbrytande. Pordrän har funnits på marknaden sedan 1965. Ring oss för kostnadsfri rådgivning.

GT GRUNDTEKNIK I SAMARBETE MED SVENHEIMS ENTREPRENAD
Packstengränd 5 Vällingby Ring 87 33 87/0705 - 87 33 87 TRÄDGÅRDSANLÄGGNINGAR VATTEN & AVLOPP

Byggmaterial
EKESIÖÖ

High Quality
Sedan 1922

JÄRN · EL · VERKTYG · VVS · BAD
KÖK · KAKEL · FÄRG · BRÄDGÅRD
www.ekesioo.se

Gatunamn i Norra Ängby

Vad döljs i dungen på **Egilsvägen**?

Mellan Egilsvägens två gator finns en liten dunge av träd och sly. Utifrån kan en betraktare inte se vad som döljer sig i dungen. Tränger man in i snåren så upptäcks en stig som går från norr till söder över dungen, som är belägen på en låg ås med på sina ställen stora klippblock och berg i dagen.

Det är mycket svårt att se vad som finns i dungen – men faktum är att här ligger tre gravar från järnåldern – troligen yngre järnålder (550 – 1050 e Kr). Förmodligen är det många i området som inte känner till att dungen gömmer järnåldersgravar!

Växtlighet har tagit över

Det är tre stensättningar enligt Fornminnesregistret. Samtliga är 4,5 – 6,5 meter i diameter. En är relativt synlig i snåren. Det beror på att graven har stora block i sin kantkedja (se foto). De två övriga är närmast osynliga. Jag tror att jag funnit den som ligger norr om den synliga, storblockiga graven. Svagt skymtar stenar i en kantkedja runt del av den jordövertäckta och slybeväxta graven. Den tredje graven ligger söder om den stora synliga. Det är kanske mer en "magkänsla" jag har att det är en grav under en massa ris för det finns antydningar till stenar i ytan. Jag kan naturligtvis ha fel – graven kan ligga närmare den stora men vara helt övertorvad. En gång var den synlig eftersom den finns i registret. Många av Brommas fornlämningar är inte särskilt synliga längre därför att de aldrig har vårdats. Växtlighet har ta-

Egilsvägen är troligen döpt efter Egil Skallagrimsson som enligt uppgift var skald, krigare och hövding under vikingatiden. Enligt den isländska sagan var han mycket stark och stridslysten.

git över. Ingen av dessa tre gravar har undersökts.

En del i ett större gravfält

Gravarna var en gång del i ett större gravfält väster om Egilsvägen och öster om det fina platåhuset. Här fanns innan husen byggdes ett tiotal stensättningar varav några är kvar på tomter vid Jordanes- och Tacitusvägarna. Tre undersöktes 1932. Ett jordblandat röse i kvarteret Flintdolen innehöll bl a brända ben, kol, 125 järnnitar och spikar samt en bronskitteln med järnhank och hankfäste av järn. Träresten från lock påträffades. Kittlar av brons i gravar är sällsynta i Mälardalen så fyndet är mycket intressant. Jag har inte funnit någon uppgift om kittelns typ.

Kanske en person med status har fått kitteln som gravgåva. Fragment av ornerad benkam påträffades även. En grav var fyndlös medan den tredje hade rester efter två skelett. Här fanns ett knivfragment av järn. Troligen var det kristna som begravts eftersom de lagts i öst-västlig riktning. En hästtand bland fynden tyder på att de döda kan ha fått en häst med sig.

Äldre än vikingatid?

På gravfältet kan personer ha begravts från platåhuset eller äldre järnåldersgården strax väster om platåhuset. I en artikel i Brommaboken från 1932 antas de undersökta gravarna vara från vikingatid. Frågan är dock om graven med bronskitteln

I dungen som delar Egilsvägen i två gator finns tre järnåldersgravar.

inte är äldre – kanske från romersk järnålder (0 - 400 e Kr). Bronskittlar med romerskt ursprung har påträffats i gravar i Sverige från den tiden. Kanske den döde bodde i äldre järnåldershuset – daterat till ca 400 e Kr med 14C-prov.

Egil Skallagrimssons saga

Gravarna i dungen mellan Egilsgatans två vägar ligger lägre än gravarna i området nära platåhuset. Det kan tyda på att de är från senare delen av yngre järnålder – alltså vikingatid (ca 800 – 1050 e Kr). Det är intressant att gatan har namnet Egil! Troligen är det efter Egil Skallagrimsson som bodde på Island under vikingatiden.

En lång isländsk saga handlar om Egil. Sagan omfattar 259 sidor i boken "Egil Skallagrimssons saga och Gunnlaug Ormstungas saga". Enligt förordet föddes enligt en äldre uppfattning Egil omkring år 900 och dog omkring år 980. En annan senare åsikt är att han både föddes och dog ett tiotal år senare. Han levde under det sista hedniska århundradet på Island. Sagan tillkom, anser man, under första delen av 1200-talet.

Den sannolike författaren är Snorre Sturlasson. Han bodde i början av 1200-talet i Borgarfjordsbygden, först på Borg, senare på Reykjaholt ett par mil längre in i landet. Han var på modernet släkt med Egil Skallagrimssons släkt. Det som är intressant är att i Borgarfjord finns platsen utmärkt där Egil bodde. Jag såg för många år sedan en skylt vid gården

Borg i Borgarfjord med texten att Egil Skallagrimsson en gång bott där.

Egil var stark och stridslysten

Vem var då Egil? Enligt uppgift var han skald, krigare och hövding. Av hans dikter finns fortfarande kvar ca 110 strofer och strofdelar. Han var mycket stark och stridslysten. Han blev tidigt viking och stred på den engelske kungen Athelstans sida i slaget vid Brunanburh 937. Olika omständigheter gjorde att han dräpte sonen till kung Erik Blodyx i Norge. Egil greps i Northumberland av Erik Blodyx efter att ha vinddrivits till sjöss. Blodyx, som fördrivits från Norge, var då underkonung under Athelstan. Egil skaldade drapan "Huvudlösen" till Erik och frigavs därför och återvände till Island. Vid över 90 års ålder lät han två trälarna gräva ner hans kistor med guld och silver natten innan han dog. Därefter dödade han trälarna!

Norra Ängby har många magnifika gatunamn. Historien bakom alla dessa namn skulle fylla en mycket tjock bok!

Text och foto: Nils Ringstedt

**VÄLKOMMEN TILL
ISLANDSTORGET**

Tel 08-37 94 42. Mån-fre 6-22. Lör-sön 8-22.

Vi kan byggvaror!

VVS • JÄRN • FÄRG • KAKEL • KÖK
BADRUM • TRÄVAROR

EKESIÖÖ

ETABL. 1922

**110'ans
Hund & Katt**

Vi är en liten personlig butik som har det mesta av det bästa

**Foder, tillbehör leksaker, godis
Vissa dagar i veckan har vi kloklipping**

**Ni hittar oss i växthuset
Åkeshovs Gårdsväg 6**

Tag med annonsen och få
10 % rabatt på hela sortimentet
Gäller tom. 31 januari 2016

Hantverkshjälp

Ombyggnad/tillbyggnad/stambyten
Engqvist Bygg AB
 www.engqvistbygg.se
 Ingentingsgatan 6, 171 71 Solna
 070-529 35 22

Badrumsrenoveringar, till- & ombyggnad!
Tommy Berggren Bygg AB
 www.tbbygg.se
 Box 1053, 171 21 Solna
 Tel 0708-37 14 76

Patrik Dahlkvist Bygg AB
 Hågavägen 9 168 54 Bromma
 Mobil 0739-86 22 68

Fönster, ombyggnad och renovering
iwa21 AB
 www.iwa21.se e-post: info@iwa21.se
 Tel: 08-21 36 21

Mark/grund/fasad/tak/bygg/badrum
Johnson & Nilsson Byggmekano
 Falkstigen 7, 172 76 Sundbyberg
 Tomas J: 0768-77 10 60/29 05 78
 Stefan N: 0768-77 10 61/29 25 24

Totalentreprenör
TvåTumTvå Bygg – Jan Eklund
 janne@tvatumtvabygg.se
 Mobil 0707-83 93 75

Trädbeskäring/trädgårdsstyling
Sköna Trädgård/Marion Strandberg
 0735-33 12 37 www.skonatradgard.se
 info@skonatradgard.se

Om & tillbyggnader, renoveringar, fasad,
 badrum, målning!
Roberts hantverksservice
 www.robertshantverksservice.com
 Adilsvägen 16, 168 53 Bromma
 Mobil 070-412 63 84

Vill du annonsera här –
 Ring Johan på 0739-83 22 07.
 Boka 4 ggr/år för 1000 kr!

Sponsring

Restaurang
Master Wok KB
 Ängbyplan
 08-37 33 53

Vill du ge bidrag till
 Trädgårdsstadsföreningen,
 Ring Johan på 0739-83 22 07.

Medlemsförmåner

Du som har betalt medlemsavgiften på 150 kr för 2015 går till Fjellknars Fastighetsmäklari på Ängby Torg och får årsmedlemsdekal klistrat på ditt kort. Då gäller det för medlemsrabatter och övriga förmåner enligt följande lista under 2015. Du som var medlem 2006 och ännu inte har hämtat ut jubileumsboken – gör det på samma plats.

2015 års medlemsavgift beslutades på årsmötet till oförändrat 150 kr. Här de företag som lämnar rabatt vid uppvisandet av medlemskortet.

Medlemskortet = förmån!

Som medlem får du rabatt hos en del av våra handlare i närheten.

Ängby Smycken

10 procent på lagervaror (ej beställningsarbeten) t ex smycken, halskedjor, födelsedags- & doppresenter: 08-37 06 34

Föreningen har hos några medlemmar placerat ut en del trädgårds- och andra prylar för uthyrning eller lån. Ring och boka:

Stega 9 m

Johan Gunnarsson, Franklandsvägen 29,
 08-37 66 44
 Kostar 50 kr + 5 kr/dag.

Flaggstångsvinsch

Niklas Sölvemark, Jomsborgsv 7
 telefon 645 44 19 – Gratis!

Gallervält

Krister Bengtsson, Rökstensvägen 11,
 08-87 22 59.
 25 kr/dygn, 50 kr för icke medlemmar.

Elektrisk märkpenna för metall

HE Jonsson Jordanesvägen 7
 telefon 0708 97 02 22.
 Gratis lån men deposition.

Färglikare och Tidskriften Byggnadskultur

Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.
 se telefon 0739 83 22 07.
 Gratis lån men deposition.
 Max 3 dagar.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Genom ditt medlemskap visar du att du vill vara del i en gemenskap som har som ändamål att främja Norra Ängbybornas gemensamma intressen, verka för en trivsamt boendemiljö och goda kontakter mellan medlemmarna. Ju fler medlemmar föreningen har desto starkare kan vi agera i för oss angelägna frågor.

Genom medlemskap i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening får du

- möjlighet att delta i alla föreningens aktiviteter under ett helt år
- ditt exemplar av Norra Ängbyalmanackan hem i brevlådan
- låna föreningens prylar: stegar, märkpenna, färglikare mm
- möjlighet att få föreningens månatliga nyhetsbrev levererat per e-post
- nyttig och intressant information på föreningens hemsida
- vissa rabatter

Inte minst viktigt är att du i och med ditt medlemskap stödjer föreningens engagemang i för Norra Ängbyborna angelägna frågor, t ex angående nybyggnationer i och omkring vårt område eller att sprida kunskap om och främja områdets unika värden. Du blir medlem i trädgårdsstadsföreningen genom att betala medlemsavgiften, som är 150 kr per hushåll och år och medlemskapet gäller för perioden april–mars. I början av april, får du ditt medlemsbrev med inbetalningskort i brevlådan. Medlemsavgiften betalas till föreningens plusgirokonto 94 01 78-7.

Kulturmiljögruppen inom Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Gruppen vill – utgående från Norra Ängby som riksintresse för kulturmiljövården:

- öka kunskapen om och medlen till bevarande av stadsdelens unika värden
- genom insamling av bakgrundsmaterial och kontakt med berörda myndigheter dokumentera stadsdelens historia
- göra fakta om våra hus och trädgårdar tillgängliga för de boende så att de kan anpassa dessa med bibehållen inneboende charm för framtida behov

Vill du engagera dig i dessa frågor är du mycket välkommen. Vi träffas ungefär var sjätte vecka.
 Mejla nat.kulturmil@gmail.com eller Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.se eller 0739 83 22 07.

Grannsamverkan i Norra Ängby

Hans Erik Jonsson, 070 897 02 22, grannsamverkan@norra-angby.se

Föreningens styrelse

Anna-Karin Ekholm, ordförande, 08-30 66 77, annakarineholm@hotmail.com

Carola Bengtsson, Café Björkan, Julmarknad, Äppelsöndag, glöggen, Midsommar, Ängbyloppet, 070-733 58 42, carola.my@hotmail.com

Elisabet Engdahl-Linder, Fototävlingen, tidningsredaktionen, kalenderprojektet, 08-17 86 83, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Birgitta Forssblad, kassör, birgitta@forssblad.se, 070 877 64 14

David Elwe, 076 884 57 10, david@elwe.se

Lotta Hirschberg, tidningsredaktionen, medlemsregister, 073 997 63 39 lotta.hirschberg@bredband.net

Thomas Fagerholm, webmaster, nyhetsbrev, 070 550 81 30, thomas.fagerholm@telia.com

Suppleanter

Rolf A Olsson, redaktör tidningsredaktionen, 070 564 93 93, rolf@rao.se

Bengt Randers, 070-344 53 85, bengt.randers@gmail.com

Revisorer: **Lars-Göran Gabriellsson**, 076 945 84 52, lagges@gmail.com. **Kenneth Sahlin**, 073 624 39 62, ksib.sthlm@telia.com
Lena Nordenson, 070 680 62 62 (*suppleant*)

Valberedning: **Hans Erik Jonsson**, 070 897 02 22, hanserik.j@telia.com, **Rolf Jarlås**, jsr@bredband.net

Föreningens adress: **Norra Ängby Trädgårdsstadsförening**, c/o Ekholm, Bergslagsvägen 252, 168 55 Bromma

FOTO: CRISTINA KULLENBERG

God jul och gott nytt år!

Vi hoppas att det blir en vinter med lagom mycket snö och fina skidspår

Dags att sälja din bostad?

Vi har koll på den lokala bostadsmarknaden här i Bromma och hjälper dig till en riktigt bra bostadsaffär. Välkommen att kontakta oss!

ANDERS LEWÉN
Reg. Fastighetsmäklare
070 826 63 00

JOSEFIN NILSSON
Reg. Fastighetsmäklare
070 994 94 91

FREDRIK JAKOBSSON
Reg. Fastighetsmäklare
070 241 35 30

INGER ANDERSSON
Marknadskoordinator
08 598 222 70

PETER ANELIN
Reg. Fastighetsmäklare
073 370 11 66

LOUISE BRODIN
Marknadskoordinator
070 768 69 44

JIMMIE RÖNNBÄCK
Reg. Fastighetsmäklare
070 973 19 90

NICLAS HOLMBERG
Reg. Fastighetsmäklare
072 188 81 81

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING